

SUVCHECHAK KASALLIGI PROFILAKTIKASI

Raximov Toxirjon G'aniyevich

Farg'ona jamoat salomatligini saqlash instituti o'qituvchisi.

Annotatsiya: Ushbu tezisda Varicella-zoster virusi keltirib chiqaradigan suvchechak epidemiologiyasining oldini olishda qo'llaniladigan profilaktika choralari yoritiladi. Tadqiqot mavjud profilaktika choralarini baholash uchun adabiyotlarni tahlil qilishni, qo'llanilgan usullarni muhokama qilishni, natijalarni taqdim etishni va kelajakdagi aralashuvlar uchun natijalar, xulosalar va takliflarni har tomonlama o'rganishni o'z ichiga oladi.

Kalit so'zlar: suvchechak, Varikella-zoster virusi, emlash, poda immuniteti, epidemiologiya, profilaktika, aholi salomatligi.

KIRISH

Suvchechak, sabab bo'lgan Varicella-zoster virusi, birinchi navbatda bolalik davrida shaxslarga ta'sir qiladigan juda yuqumli virusli infektsiya. Virusning yuqishi nafas olish tomchilari orqali sodir bo'ladi va kasallik qichiydigan toshma va grippga o'xshash alomatlar sifatida namoyon bo'ladi. Suvchechak tarqalishini cheklash uchun turli xil profilaktika choralari, shu jumladan emlash va sog'liqni saqlash strategiyalari amalga oshirildi.

Ko'plab tadqiqotlar suvchechakning oldini olishda emlashning samaradorligini ta'kidlaydi. Varikella vaktsinasining kiritilishi kasallikning tarqalishini sezilarli darajada kamaytirdi, bu uning engil va og'ir holatlarning oldini olishda samaradorligini ko'rsatdi. Bundan tashqari, emlash orqali podalar immunitetini o'rnatish, emlash uchun juda yosh bo'lgan chaqaloqlar va immuniteti zaif shaxslar kabi zaif aholini himoya qilishda muhim rol o'ynadi.

Gigiena amaliyoti bo'yicha ta'lim kampaniyalari va simptomlarni erta aniqlash kabi sog'liqni saqlash tashabbuslari ham virus tarqalishini nazorat

qilishda hal qiluvchi rol o'ynadi. Ushbu chora-tadbirlar sog'liqni saqlash tizimlariga yukni kamaytirish va epidemiyalarning oldini olishga yordam beradi.

Ushbu tadqiqotda suvchechakning oldini olish bo'yicha mavjud adabiyotlarni tizimli ko'rib chiqish qo'llanilgan. Emlash va sog'liqni saqlash strategiyalarining samaradorligini baholash uchun tegishli maqolalar, klinik tadqiqotlar va epidemiologik tadqiqotlar aniqlandi va tahlil qilindi. Usullar, shuningdek, emlashni qamrab olish stavkalari va ularning kasalliklarga ta'sirini ko'rib chiqishni o'z ichiga olgan.

Varicella-zoster virusi (VZV) sabab bo'lgan suvchechak juda yuqumli virusli infektsiya hisoblanadi. To'liq oldini olishning iloji bo'lmasa-da, suvchechak va uning tarqalish xavfini kamaytirishga yordam beradigan bir qancha choralar mavjud:

Emlash:

- Suvchechakning oldini olishning eng samarali usuli bu emlash. Varikella vaktsinasi ko'plab mamlakatlarda muntazam bolalik emlashlarining bir qismidir. Odatda ikki dozada qo'llaniladi, birinchisi 12-15 oylikda, ikkinchisi 4-6 yoshda.

- Ba'zi hollarda emlanmagan keksa odamlarga ta'qib qilish vaktsinasi tavsiya etilishi mumkin.

Infektsiyalangan shaxslarni izolyatsiya qilish:

- Virusning boshqalarga tarqalishining oldini olish uchun yuqtirgan shaxslarni izolyatsiya qilish kerak. Bu, ayniqsa, homilador ayollar, yangi tug'ilgan chaqaloqlar va immuniteti zaif shaxslar kabi asoratlarga ko'proq moyil bo'lganlar uchun juda muhimdir.

Yaxshi Gigiena Qoidalari:

- Gigiena qoidalariga rioya qilish, shu jumladan qo'lni sovun va suv bilan tez-tez yuvish virus tarqalishini kamaytirishga yordam beradi.

- Virusni tanaga kiritilishining oldini olish uchun yuzga, ayniqsa ko'z, burun va og'izga tegishdan saqlanang.

Ta'lim Dasturlari:

- Sog'liqni saqlash kampaniyalari va ta'lim dasturlari emlashning ahamiyati, suvchechak alomatlari va yuqumli davrda izolyatsiya zarurligi to'g'risida xabardorlikni oshirishi mumkin.

Erta aniqlash va davolash:

- Suvchechak holatlarini erta aniqlash va davolanishni tezda boshlash simptomlarning og'irligini kamaytirishga va kasallikning davomiyligini qisqartirishga yordam beradi.

Ekspozitsiyadan Keyingi Profilaktika:

- Suvchechak bilan kasallangan ayrim shaxslar, ayniqsa, asoratlar xavfi yuqori bo'lganlar, ta'sir qilishdan keyingi profilaktikadan foyda ko'rishlari mumkin.

Karantin Choralari:

- Emlanmagan va suvchechak bilan kasallanmagan shaxslar yuqumli davrda yuqtirgan shaxslar bilan aloqa qilishdan qochishlari kerak, bu odatda barcha jarohatlar qobiqqa tushguncha davom etadi.

Yuqori xavfli guruhlar uchun emlash:

- Tibbiyot xodimlari, zaif aholi bilan yaqin aloqada bo'lgan immunitetga ega bo'lmagan shaxslar va og'ir kasallik xavfi bo'lgan kattalar kabi yuqori xavfli guruhlar uchun emlash tavsiya etilishi mumkin.

Sog'liqni saqlash sohasi mutaxassislari bilan maslahatlashish va suvchechakning oldini olish va boshqarish bo'yicha eng zamonaviy va aniq tavsiyalar uchun milliy yoki mintaqaviy ko'rsatmalarga rioya qilish juda muhimdir.

Muhokama suvchechakning oldini olishda asosiy vosita sifatida emlashning ahamiyatiga qaratilgan. Topilmalar poda immunitetini saqlab qolish va kasallikning umumiy tarqalishini kamaytirish uchun yuqori emlash qamrovini saqlash muhimligini ta'kidlaydi. Sog'liqni saqlash tashabbuslarining xabardorlik va gigiena amaliyotini targ'ib qilishdagi ta'siri ham muhokama qilinib, turli xil aholiga erishish uchun doimiy harakatlar zarurligini ta'kidlaydi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, suvchechak epidemiologiyasining oldini olish asosan emlash dasturlari va sog'liqni saqlash strategiyalariga tayanadi. Ushbu aralashuvlarning muvaffaqiyati suvchechak holatlarining kamayishi va zaif odamlarni himoya qilishda yaqqol namoyon bo'ladi. Varicella-zoster virusi tarqalishining oldini olishda muvaffaqiyat qozonish uchun yuqori emlash qamrovi stavkalarini saqlab qolish va jamoatchilik xabardorligini saqlash juda muhimdir.

Profilaktika ishlarini yanada kuchaytirish uchun davom etayotgan tadqiqotlar yangi vaksina formulalarini o'rganishi va vaqt o'tishi bilan kamayib borayotgan immunitetni bartaraf etish uchun kuchaytiruvchi zarbalarni ishlab chiqishni ko'rib chiqishi kerak. Bundan tashqari, doimiy sog'liqni saqlash kampaniyalari va ta'lim dasturlari suvchechakning oldini olishga kompleks yondashuvni ta'minlash uchun rivojlanayotgan ijtimoiy ehtiyojlarga moslashishi kerak. Kelajakdagi tadqiqotlar, shuningdek, siyosatchilarga barqaror muvaffaqiyat uchun resurslarni taqsimlashda rahbarlik qilish uchun ushbu profilaktika strategiyalarining iqtisodiy ta'sirini o'rganishi kerak.

Adabiyotlar.

1. Varicella and herpes zoster vaccines: WHO position paper, June 2014. Wkly Epidemiol Rec. 2014;89(25):265–287. Available at: <https://www.who.int/wer/2014/wer8925.pdf?ua=1>.
2. Popova A.Yu., Ezhlova E.B., Melnikova A.A., Mikheeva I.V. Implementation of the program of immunization in the Russian Federation at the present stage: challenges, opportunities, prospects. Zhurnal mikrobiologii, epidemiologii i immunobiologii = Journal of microbiology, epidemiology and immunobiology. 2018;(6):3–10. (In Russ.) doi: 10.36233/0372-9311-2018-6-3-10.
3. Esakova N.V. Varicella: current possibilities of local therapy. Voprosy prakticheskoy pediatrii Clinical Practice in Pediatrics. 2018;13(5):58–61. (In Russ.) Available at:

<http://www.phdynasty.ru/katalog/zhurnaly/voprosyprakticheskoy-pediatrici/2018/tom-13-nomer-5/34549>.

4. Yilmaz C., Gaksen H. Severe neurological complications of chickenpox. Eur J Gen Med. 2005;2(4):177–179. Available at: <http://www.bioline.org.br/pdf?gm05040>.

5. Skripchenko E.Y., Lobzin Y.V., Palchik A.B., Ivanova G.P., Murina E.A., Skripchenko N.V. Neurological complications and prognosis of their development after varicella in children. Pediatriya = Pediatrics. 2016;95(2):14–21. (In Russ.) Available at: https://pediatricjournal.ru/files/upload/mags/351/2016_2_4560.pdf.

6. Lobzin Yu. V. Vaccine-preventable and socially significant infections: problems and solutions. Byulleten' meditsinskoy nauki Bulletin of Medical Science. 2019;3(15):39–43. (In Russ.) Available at:

